

Open brief aan onze jongeren

Houd goede moed en verwonder je

Beste jongeren, laten we eerlijk zijn: we leven in een tijdperk dat alles in twijfel trekt, behalve de twijfel zelf. Jullie worden overspoeld door stemmen die beweren dat er geen absolute waarheid bestaat, dat je vooral “open-minded” moet zijn en niets definitief moet aannemen. Maar louter een open geest hebben is op zichzelf niets. Bovendien horen jullie wellicht dat “vrije gedachte” het hoogste ideaal is van de moderne mens. Toch wordt wat tegenwoordig vrije gedachte heet vaak juist gewaardeerd omdat het vrijheid ván denken is - een soort zorgeloze afwezigheid van echte diepgang. Het resultaat? Een kakofonie van meningen, maar weinig houvast. Geen wonder dat velen van jullie zich soms verloren voelen in relativering en zinloze drukte.

Toch merk je te midden van deze verwarring een diepere honger in jezelf. Onze tijd gaat van crisis naar crisis, en dat schept een zekere hopeloosheid, die paradoxaal genoeg jongeren aanspoort te zoeken naar “iets dat groter is dan het nu”. Velen van jullie stellen de vraag: “Wie ben ik, waarom besta ik eigenlijk?”, indringende vragen waarop steeds meer jongeren proberen een antwoord te vinden. Deze spirituele zoektochten zijn geen zwaktebod maar een stille rebellie tegen de leegte.

Ik begrijp jullie scepsis en verwarring. Jullie leven in een wereld die cynisch lacht om geloof en waar twijfel de mode is. Maar onthoud dit: juist het feit dát jullie verlangen naar waarheid en zin niet is afgestompt, bewijst dat er iets in jullie leeft dat zich niet laat sussen met oppervlakkigheid. Dat verlangen is geen dwaasheid; het is de eerste stap van een wonderlijke reis, misschien wel richting dat aloude katholieke geloof dat men zo vaak heeft afgedaan als “achterhaald”.

We horen vaak dat de moderne wereld zich “rationeel” noemt en neerkijkt op geloof alsof het bijgeloof zou zijn. Maar hoe ironisch: dezelfde wereld gelooft gretig in de laatste hypes en trends, terwijl de katholieke Kerk al eeuwenlang zowel het denken als het mysterie omarmt. Simplistische sceptici doen alsof juist de Kerk een kloof schiep tussen rede en religie, terwijl het in werkelijkheid de Kerk was die als eerste probeerde rede en geloof te verenigen. Hier wordt niet van je gevraagd je verstand uit te schakelen; integendeel.

Sterker nog, katholiek worden is niet ophouden met denken, maar leren hóé te denken. De waarheid sterft niet wanneer je je aan een geloofswaarheid committeert; zij krijgt juist vorm en betekenis. De katholieke traditie daagt je uit tot stevig doordenken. Ze bewaart de logica van Thomas van Aquino naast de mystieke visioenen van een Theresia. Ze leert ons dat de menselijke rede een godsgeschenk is, bedoeld om de waarheid te zoeken. En ze waarschuwt ons tegelijk dat we niet moeten vervallen in de “vernederende slavernij” om enkel een kind van onze eigen tijd te zijn – want elke generatie heeft haar blinde vlekken, en de eeuwige wijsheid van de Kerk beschermt ons juist tegen de modegrillen van het moment.

Bedenk ook dat dit geloof doordrenkt is van vreugdevolle ernst. Het christendom is geen saaie verzameling regels, maar een liefdesverhaal vol paradoxen en levendige beelden. In de Rooms-Katholieke Kerk leren we onszelf niet te serieus te nemen, terwijl we de waarheid juist uiterst serieus nemen. Er ligt een diep geheim in die ogenschijnlijk tegenstrijdige houding van blijmoedige plechtigheid. De katholieke traditie kent feestdagen en vasten, devotie én humor. Ze nodigt ons uit tot lachen en loven. Het geloof brengt de ziel tot rust in de waarheid, maar ook in beweging door verwondering. Het is geen keten om de geest te binden, maar een sleutel die deuren opent naar nieuwe horizonnen van denken en beleven.

Laat mij een beeld schetsen. Stel je een ontdekkingsreiziger voor die met een klein jacht de wereldzeeën afvaart op zoek naar een onbekend eiland. Hij trotseert stormen, volhardend op zoek

naar iets groots en nieuws. Uiteindelijk zet hij triomfantelijk voet aan land om tot zijn verbijstering te beseffen dat hij zijn thuisland heeft ontdekt, alsof het een nieuw eiland in de Atlantische oceaan was. Wat is er heerlijker dan in één enkel avontuur zowel alle opwindende gevaren van een verre reis te ervaren als de warme zekerheid van thuiskomen? Dit laat zien hoe wonderlijk het is om het vertrouwde opnieuw als nieuw te ontdekken. Zo gaat het met iemand die de katholieke waarheid vindt: je begon misschien op een wilde zoektocht naar zin en waarheid als iets totaal nieuws, en je eindigt met het gevoel thuis te komen bij iets oerouds dat al die tijd op je wachtte.

Jullie diepste verlangens vinden hun vervulling in de schoot van deze traditie. Het verlangen naar waarheid vindt hier een haven: de geloofsleer is geen verzameling willekeurige dogma's, maar een betrouwbaar kompas voor de ziel. De hunkering naar het goede vindt hier voedsel: de katholieke moraal - hoe impopulair ook - biedt een pad naar echte deugd en menselijke waardigheid, gesteund door genade en omringd door het voorbeeld van heiligen zoals Carlo Acutis en Pier Giorgio Frassati, echte heiligen voor onze tijd en onze jongeren. In je zoektocht naar gemeenschap tref je hier een familie aan: wanneer je de Kerk binnentreedt, betreed je een levend Lichaam, een wereldwijde gemeenschap waarin je werkelijk gekend en bemind mag worden.

Bovendien sta je in de Kerk nooit alleen. Je staat zij aan zij met gelovigen van nu, met jongeren van nu én omringd door een menigte van hen die je voorgingen. De traditie geeft zelfs aan de stemlozen van vroeger een stem. De "moderne" mens van vandaag mag zich niet verbeelden dat alleen hij de waarheid in pacht heeft; wie in de traditie staat, neemt deel aan een eeuwenoud gesprek over waarheid en mens-zijn. En juist jij mag nu deel uitmaken van die grote familie die tijd en ruimte overstijgt, van Rome tot aan de verste uithoek, van Petrus tot aan de jongeren in je eigen parochie.

Misschien heb je nog je twijfels. Misschien voel je nog weerstand - dat is begrijpelijk. Op het moment dat je ophoudt ertegen te vechten, voel je je er juist naartoe getrokken; zodra je eerlijk naar de Kerk luistert, ga je haar zelfs waarderen. Probeer het maar eens. Velen die kritisch en argwanend begonnen, hebben dit zelf ondervonden. Velen die onbevangen begonnen eveneens. Hoe meer ze met een open hart zochten, hoe meer ze erachter kwamen dat juist hier de vervulling lag van wat ze zochten. Het katholieke geloof bleek geen archaïsch rariteitenkabinet, maar een schatkamer vol levende waarheid, goedheid en schoonheid die hen persoonlijk aansprak.

Sta mij toe te zeggen: jullie verlangen heeft hier zijn bestemming gevonden. Jullie dorst naar waarheid, jullie dorst naar het goede, jullie roep om gemeenschap - niets van dit alles is tevergeefs. Integendeel, ze krijgen respons in de katholieke traditie: een geloof dat groter is dan wijzelf, en toch intiem ons eigen thuis kan worden.

Nu komt het aan op moed. De weg van het geloof is geen makkelijke weg; het is een pad voor dappere zielen. Een katholiek is simpelweg iemand die de moed heeft gevat om onder ogen te zien dat er iets bestaat dat wijzer en groter is dan hijzelf. Dat vergt nederigheid, zeker, maar juist nederigheid is de hoogste vorm van realisme. Het christelijk ideaal is nooit getest en tekortgeschoten; het is veeleer te moeilijk bevonden en daarom onbeproefd gelaten. Met andere woorden: het geloof daagt ons uit boven onszelf uit te stijgen. En ja, dat kost inspanning en offers. Maar het is de moeite oneindig waard, want het brengt ons tot het ware, het goede en het schone waarvoor onze ziel gemaakt is.

Daarom roep ik jullie op: heb moed, en behoud je verwondering. Durf te zwemmen tegen de stroom van cynisme in. Durf te geloven dat er waarheid bestaat die je kunt vinden. Laat de wereld om je heen maar zeggen dat niets ertoe doet – jullie weten diep vanbinnen dat iets ertoe doet, iemand ertoe doet. Wees als ontdekkingsreizigers die vol vertrouwen de koers zetten naar dieper water, wetend dat er een vast land onder hun voeten wacht. Wees licht van hart en standvastig van ziel; neem jezelf niet té serieus, maar neem de roep van de waarheid des te serieuzer.

Jullie avontuur staat nog maar aan het begin. Ga met open ogen en opgeheven hoofd die weg van het geloof op. Wees moedig, blijf verwonderd, en heb geloof. In een wereld vol luid rumoer van nihilisme hebben jullie de kans het verschil te maken door in stilte de waarheid te omarmen. Jullie verlangen naar waarheid, goedheid en gemeenschap vindt zijn vervulling; pak het met beide handen aan. De deur staat open, de tocht is begonnen. Moge jullie met dezelfde vreugdevolle ernst als de grote pelgrims vóór ons deze reis vervolgen. En weet: op het einde van die reis blijkt het onbekende land waarnaar jullie zochten, een thuis te zijn dat jullie altijd al heeft verwelkomd. Wees niet bang, maar verheug je. Het avontuur van een leven met God wacht op jullie.

+Rob Mutsaerts

Bisschopreferent Jeugd & Jongeren

Ter gelegenheid van de heiligverklaring van Carlo Acutis en Pier Giorgio Frassati 7/9/2025